

Pasek pergaminowy z karty kodeksu zawierającego IV Księgę Ezdrasza — generalia:

- 1. Data i miejsce znalezienia:** 13.01.2009, parcela Klesza 4 w Gdańsku, wypełnisko latryny (kierownik badań: Krzysztof Dyrda).
- 2. Podstawowe dane:**
 - szerokość: 27–38 mm;
 - wysokość (liczona prostopadle do górnej, zachowanej krawędzi karty): 96 mm;
 - długość (liczona równolegle do bocznych krawędzi): 106 mm;
 - waga: 1,18 g;
 - powierzchnia: ok. 30 cm²;
 - wysokość liter: 1 mm (litery niskie, np. a, c, e) – 2 mm (litery wysokie, np. b, d);
 - szerokość interkolumnium: 7 mm;
 - szerokość kolumny: niemożliwa do ustalenia;
 - szerokość górnego marginesu: 15 mm
- 3. Pasek zawiera fragmenty IV Księgi Ezdrasza:**
 - recto: 6.17–32 (kolumna lewa) oraz 7.7–12 (kolumna prawa);
 - verso: 7.47–53 (kolumna lewa) oraz 7.77–89 (kolumna prawa);

Ustalenie tekstu pozwala na przybliżoną rekonstrukcję wielkości karty. Miała ona ok. 20 x 30 cm., czyli była zbliżona wielkością do dzisiejszego formatu A4. Pasek stanowi zatem ok. 1/20 całości karty.

4. IV Księga Ezdrasza:

Zwana też Apokalipsą Ezdrasza księga apokryficzna Starego Testamentu powstała w języku semickim (hebrajskim lub aramejskim) ok. roku 100 n.e. Nie zachował się ani oryginał, ani pierwotny przekład na język grecki. Księgę tę znamy z późniejszych przekładów dokonanych z greki na języki: syryjski, etiopski, arabski, ormiański, koptyjski, gruziński oraz łacinę. Tekst łaciński jest podstawowy dla ustalenia treści księgi. Znamy go, jak dotąd, z sześciu kodeksów, datowanych na wieki VII–XI i pochodzących z Francji (3), Hiszpanii (2) oraz Luksemburga (1). Pergamin znaleziony w Gdańsku jest siódmym znanym przekazem tego tekstu. W kilkunastu miejscach przekazuje on tekst nieznanymi dotychczasowym rękopisom. Różnice jednak są niewielkie i polegają już to na odmiennej ortografii, już to na zmianie szyku, już to na doborze innych ekwiwalentów słów (o charakterze synonimicznym). Nie mamy zdecydowanie do czynienia z całkowicie odrębnym przekładem, lecz raczej z próbą redakcyjnego dopracowania przekładu istniejącego.

Tekst znajdujący się na pasku to fragmenty wizji drugiej, zawierającej listę znaków poprzedzających koniec świata, oraz fragmenty wizji trzeciej, zawierającej opis sądu ostatecznego i przyszłego losu sprawiedliwych i grzeszników.

5. Datowanie:

archeologiczne: konstrukcja latryny — wiek XIV–XV; zabytki z wypełniska — wiek XIV–XVII (w większości XV);

C-14: 68,2 % A.D.1400–1438;

95,4 % A.D. 1319–1351 (16,4 %);

A.D. 1390–1445 (79 %)

paleograficzne: Tekst zapisany jest minuskułą karolińską, powstałą w wieku IX i używaną aż po wiek XII (w nieznacznie zmieniającej się postaci).

Pogodzenie powyższych stanowisk może zaistnieć przy następujących założeniach dodatkowych:

1. Jeżeli uznamy, że datowanie C-14 pergaminu jest prawdziwe, to wtedy trzeba by przyjąć, że mamy tu do czynienia nie z minuskułą karolińską *sensu stricto*, lecz z jej odmianą humanistyczną, w XV wieku używaną już we Włoszech; zastrzeżenia do takiej konstrukcji myślowej są następujące:

- a. W tym czasie, zwłaszcza we Włoszech, pisano już głównie (jeśli nie wyłącznie) na papierze;
- b. Wydaje się, że po roku 1450 Biblii już nie przepisywano, lecz drukowano;
- c. Gdyby powyższego (a, b) nie uznać, to wreszcie wydaje się mało prawdopodobne, aby nowo zakupioną (najpewniej we Włoszech) cenną księgę, po kilkunastu – kilkudziesięciu latach ktoś postanowił podrzeć na paski i wrzucić do latryny.

2. Jeżeli zaś uznamy, że księga, zapisana minuskułą karolińską, powstała w wiekach IX–XI/XII, to wtedy trzeba by uznać, że metoda C-14 wykazała nie tyle wiek pergaminu, co znajdujących się w nim organicznych substancji pochodzących z wypełniska latryny. W takiej sytuacji zniszczenie wiekowego już kodeksu w wieku XV powiązać by można z poświadczoną w tym czasie działalnością gdańskich introligatorów. Kilka przykładów kart z kodeksów X–XI-wiecznych użytych w XV wieku jako wyklejki okładek nowych książek posiada gdańska Biblioteka PAN (Ms 1903, Ms 1966, Ms 1967).

Osobiście opowiadam się za propozycją nr 2.

Tomasz Paweł Płóciennik

Wydział Historyczny

Instytut Archeologii

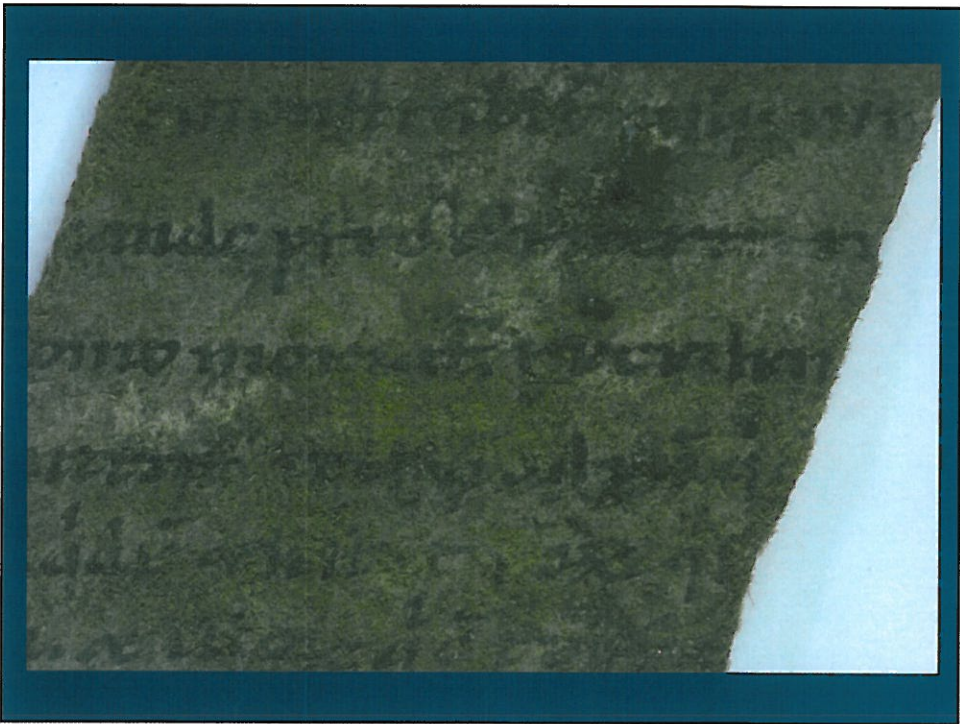
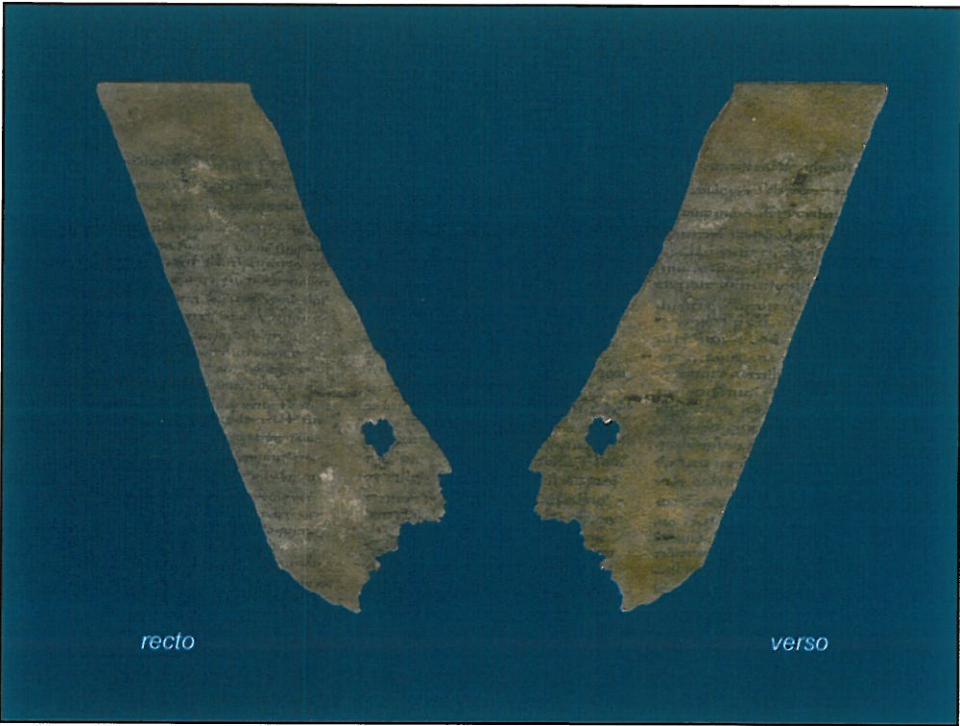
Zakład Papirologii

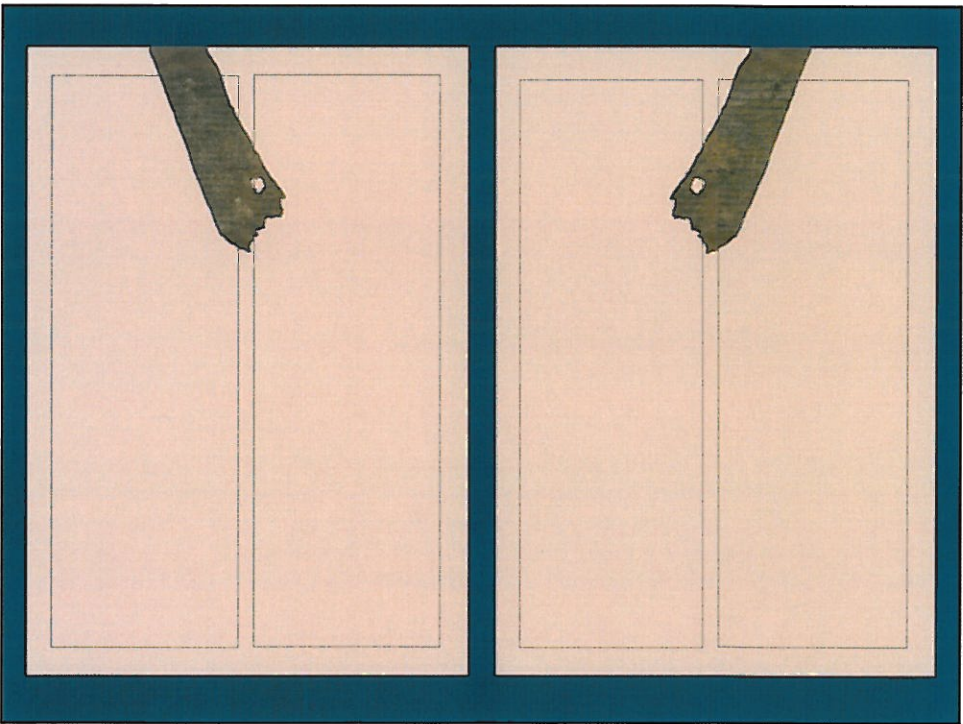
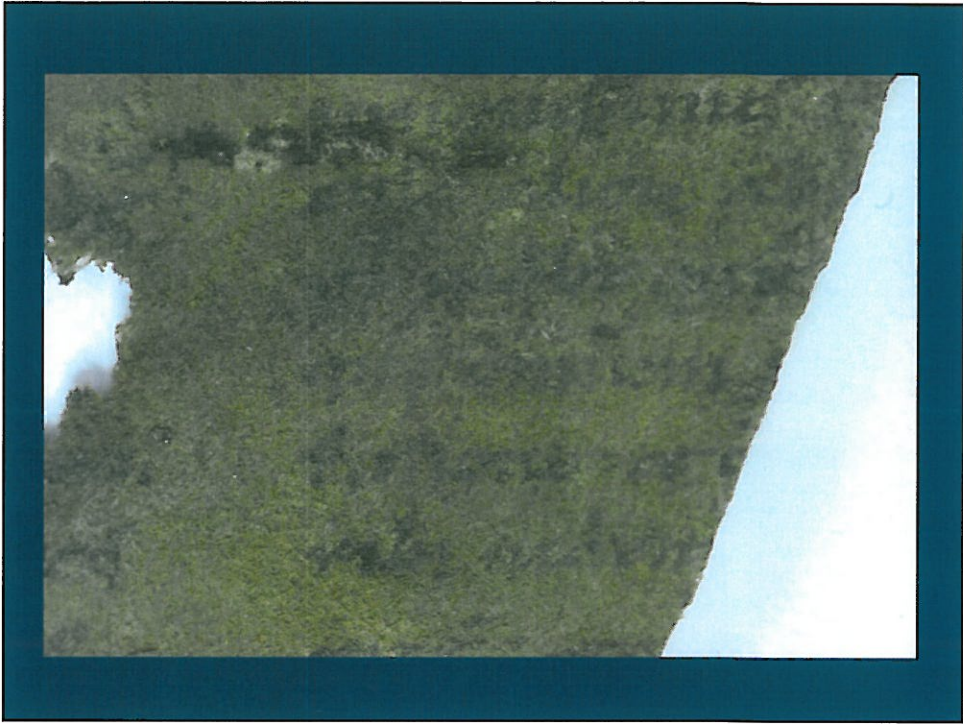
Stanowisko: starszy wykładowca

Tel.służ: 22 55 22815

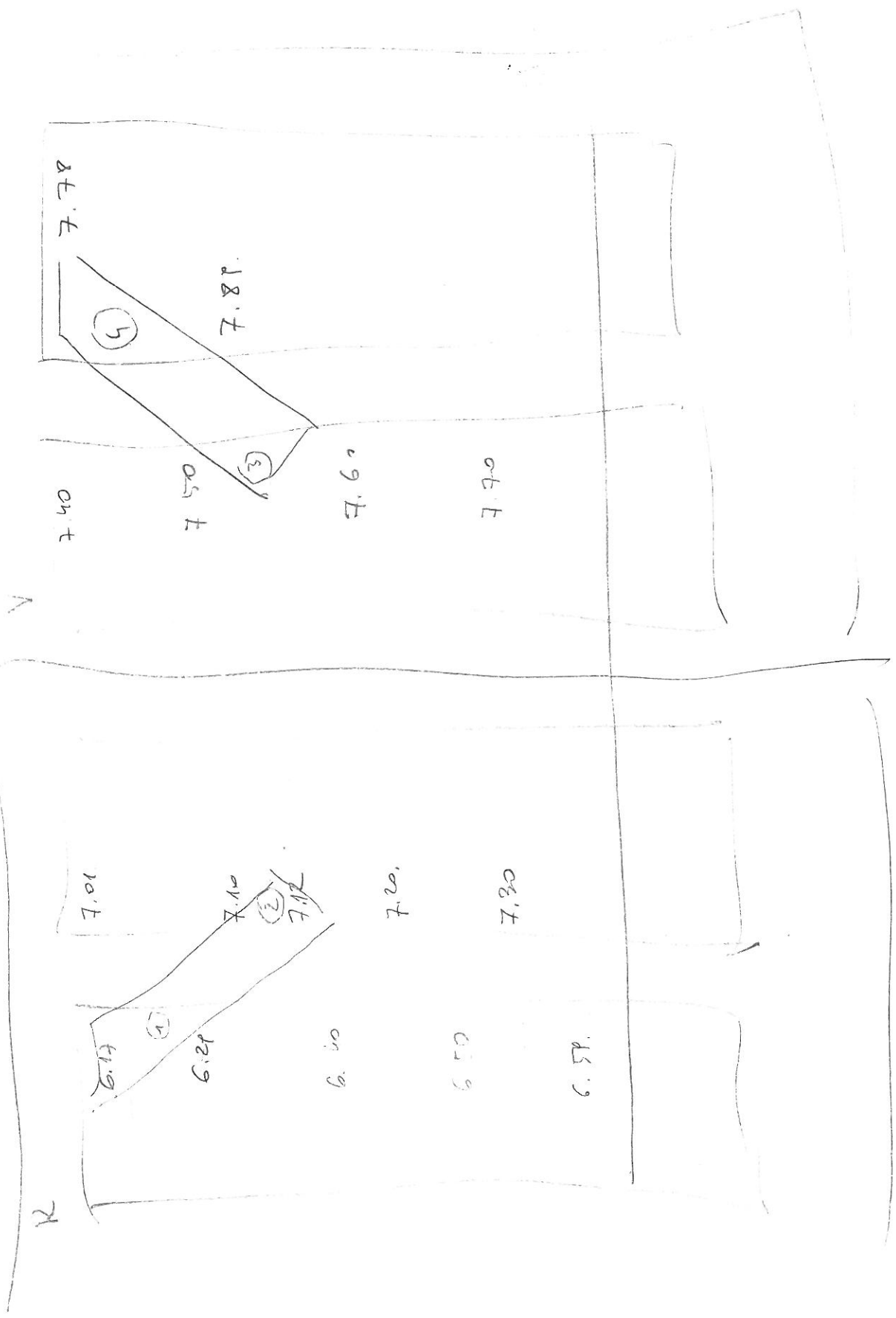
t.plociennik@uw.edu.pl

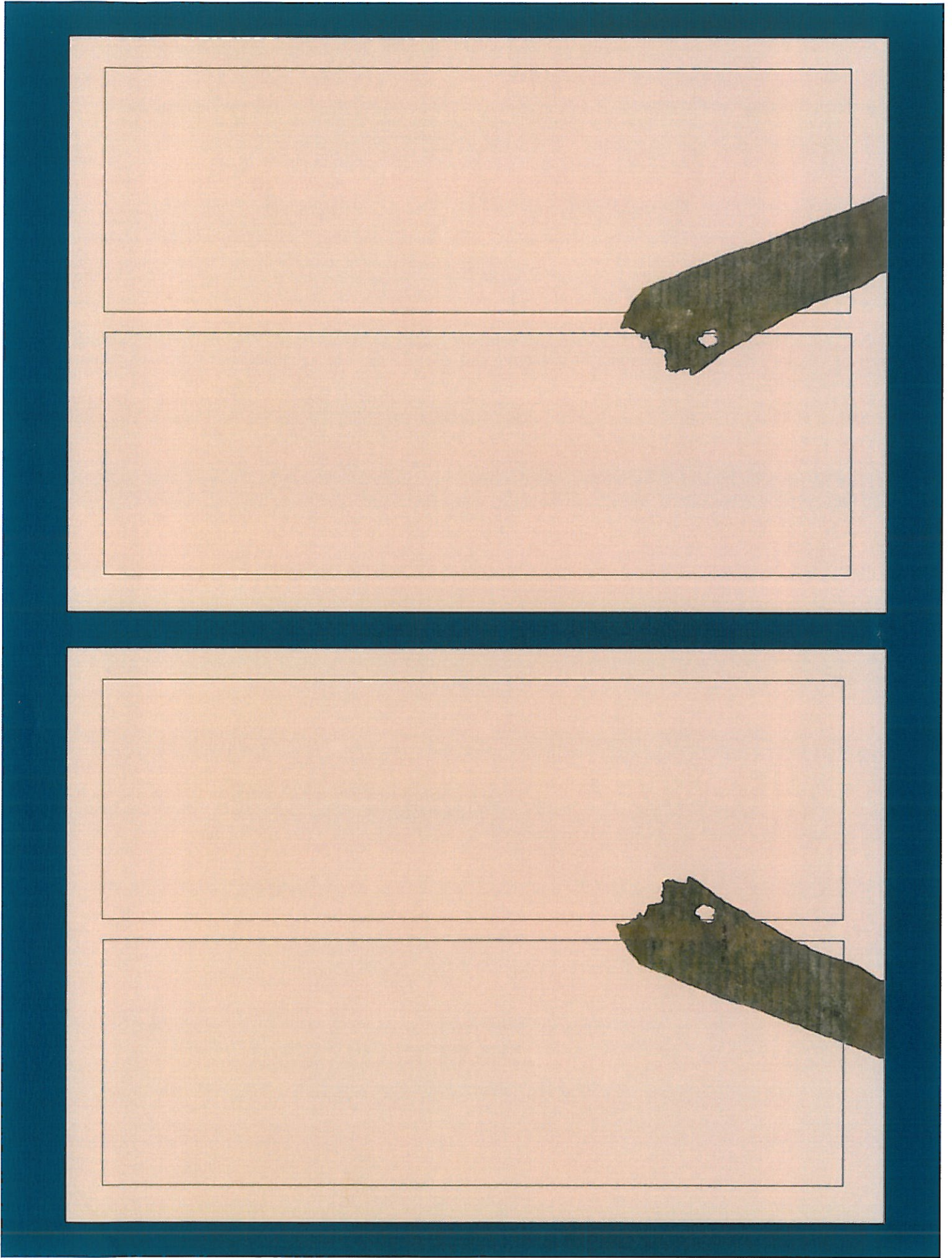
Specjalność naukowa: średniowieczna epigrafika łacińska, filologia klasyczna

Varso.

VERSO

LEWA KOLUMNA

- 15 audi me et instruam te et de] seque]nti cor- 7.49
 ripiam te. propter hoc non fecit altissimus unum] s(e)c(u)l(u)m s(ed) duo. 7.50
 tu enim quia dixisti non esse multos iustos sed pauco]s impios 7.51
 uero multiplicari audi ad hec. lapides] electos 7.52
 si habueris paucos ualde ad numerum eorum] co(n)pone
 20 eos tibi plumbum autem et fictile abundat. et dixi domine quomodo pot]erit. 7.53

PRAWA KOLUMNA

- tibi d]emonstrabit(ur) usq(ue) in n]ouissimis temporibus. nam de morte ser- 7.78
 mo q]uando p(ro)fect(us) fuerit te]rminus sententiae ab altissimo
 ut h]omo moriat(ur) receden]te inspiratione de corpore ut
 di]mittat(ur) iteru(m) ad eu(m) q(ui) d]edit adorare gloriam altissimi primum.
 5 s]in quidem ec]sistet [e]or(um) q(ui) s]p]reuerunt et non seruauerunt uiam altis- 7.79
 simi et illor(um) q(ui) (con)te(m)pser]unt legem eius et eorum qui oderunt eos qui
 timent d(omi)n(u)m. he ins]pirationes inhabitationes non ingre- 7.80
 dient(ur) s(ed) uagantes [erunt amodo in cruciamentis, dolentes semper
 [et] tristes p(er) uii ui]as. uia prima quia spreuerunt legem 7.81
 10 altissimi. [se]cu(n)]da uia quia iam non possunt reuersionem bonam facere 7.82
 ut uiuant. t(er)tia [uia uident repositam mercedem his qui 7.83
 t]estam(en)to altissi]mi crediderunt. quarta uia considerabunt sibi 7.84
 in nouissimis r]epositum cruciamentum. quinta uia uid- 7.85
 ent[es] alior(um) ab]itacula ab angelis conseruari cum silentio magno.
 15 ui uid(e)b(un)t que]madmodum de eis pertransientem cruciamentum. septima uia 7.86-87
 que om(n)i]um [supradictarum uiarum maior est quoniam detabescunt in con-
 fusione et c]onsumentur inhonoribus et marcescent in timo-
 ribus uiden]tes gloriam altissimi coram quem uiuentes pecca-
 ueru(n)t et c]oram quem incipient in nouissimis temporibus iu-
 20 dic[a]ri. na]m eorum qui seruauerunt uias altissimi ordo hic est 7.88
 quando [separari incipient a uaso corruptibili. in eo 7.89
 te(m)pore [commemorate seruierunt cum labore altissimo et
 om(n)i] h]ora sustinuerunt periculum uti perfecte custodirent
 leg]islatoris legem.

RECTO

LEWA KOLUMNA

- et factum est] cu(m) audiss[em et surrexi s]up(er) [pedes 6.17
 meos et audiui et ecce uox loq]uens [et sonus eius] sic(ut) son(us) aq(ua)r[um mul-
 tarum. et dixit ecce dies ueniunt] et [erit] quando app(ro)pin[quare 6.18
 incipio ut uisitem habitantes in terr]a(m). et quando i(n)q(ui)[rere] incipiam 6.19
 5 ab eis qui iniuste nocuerunt iniusti]tia sua et quando supplet]a
 fuerit humilitas sion. et cum supersig]nabit(ur) s(e)c(u)l(u)m q(uo)d incipiet p(er)t(ra)- 6.20
 nsire hec signa faciam libri aperie]nt(ur) ante facie(m) firmam(en)ti
 et omnes uidebunt simul. et anniculi infa]ntes loquent(ur) uocib(us) suis 6.21
 et pregnantes inmaturos parient infa]ntes trium et iiii-or me(n)-
 10 suum et uiuent et scirtabuntur. et semin]ata loca subito appare- 6.22
 bunt non seminata et plena promptuaria su]bito int(er)ue[ni]ent(ur) ua-
 cua. et tuba canet cum sono quam cum omnes audie]rint subito t(er)rere- 6.23
 ntur. et erit in illo tempore debellabunt] amici amicos ut 6.24
 inimici et expauescet terra cum his qui inhabitant in eam] et uene fontiu(m)
 15 stabunt ut non decurrant in horis tribus. et erit omnis] q(ui) derelict(us) fue- 6.25
 rit ex omnibus istis quibus predixi tibi ipse saluabitur] et uidebit salua-
 tionem meam et finem seculi mei. et uidebunt qui recepti sunt] homines qui 6.26
 mortem non gustauerunt a natiuitate sua et mutabitur cor] inhabitant-
 ium et conuertetur in sensum alium. delebitur enim malum et e]xtinguet(ur) 6.27
 20 dolus. florebit autem fides et uincetur corruptela et oste]ndet(ur) uer- 6.28
 itas que sine fructu fuit tantis temporibus. et factum est cum] loqueret(ur)
 mihi et ecce paulatim mouebatur locus super quem stabam super eum. et] di[xit a]d[me] 6.30
 hec ueni tibi ostendere et uenture nocti. si ergo iterum rogaueris et iterum ie]iunau- 6.31
 eris septem diebus iterum tibi renuntiabo horum maiora per diem. q(uonia)]m a- 6.32
 25 uditu audita est uox tua apud altissimum.]

PRAWA KOLUMNA

- 10 7.7
 7.8
 7.9
 7.10
 7.11
 7.12
 20
- ig]nis a sinistris uero aqua alta. semita autem est una sola
 i(n)te]r eos posita hoc est ignis et aqua ut non ca-
 pit [semita nisi solummodo uestigium hominis. si autem data
 dabit(ur) [ciuitas homini in hereditatem si non heres ante-
 15 posit]um [periculum pertransierit quomodo accipiet
 her]edita]tem suam. et dixi sic domine et dixit ad me sic est et
 i[srahel] pars. [propter eos enim feci seculum et quando trans-
 gressus [est adam constitutiones meas iudicatum est quod fac-
 tum (est). et [facti sunt introitus huius seculi angusti et do-
 20 lentes [et laboriosi

być znużone¹⁷.¹⁸ Posłuchawszy go, podniosłem się, nastawiłem uszu, a on o mój głos, którego dźwięk był jak szum wielkich wód.

¹⁸ I rzekł: „Oto nadchodzi dzień, kiedy zacznę nawiedzać mieszkańców ziemi. ¹⁹ Kiedy zacznę badać tych, którzy niesprawiedliwie szkodziли swojej niesprawiedliwości: ci, którzy dopelnili się upokorzenia Syjonu. ²⁰ Kiedy zostanie opieczątowany świat, który zanieczyści przymijając, wtedy uczynię te znaki: Otworzą się księgi przed obliczem skiepienia niebieskiego i zobaczą je wszyscy równocześnie; ²¹ jednorodne niemowlęta podniosą głos i będą mówiły, kobiety ciężarne zrodzą przedwczesne dzieci, trzej- i czteromiesięczne, które będą żyły i swawolny. ²² I natychmiast ukazać się pola zasiane jako nie zasiane, pełne spichlerze staną się natychmiast pustymi. ²³ Trąba: zabrzmi głosem i wszyscy, którzy ją usłyszą, bardzo się przestraszą. ²⁴ W owym czasie przyjaciele będą zwalczali przyjaceli jak wrogów, ziemia zadryże ze strachu i zadrdzą ci, którzy na niej mieszka. ²⁵ Źródła ustaną i nie popłyną z nich woda przez trzy godziny. ²⁶ Ale ci, co przetrwają to wszystko, o czym ci mówiłem, będą zbawieni i zobaczą moje zbawienie i koniec tego wieku. ²⁷ Oni także ujrzą ludzi, którzy nie zakosztowali śmierci od urodzenia; zmienią się serce ludzi i przemienią się w innego ducha.

²⁷ Bo zło będzie zglądzone.

wygaszony podstęp

²⁸ Zakwitnie wiara,

a ze psucie będzie przezwyciężone.

Wtedy ukaze się prawda, która przez tyle czasu była bez owocu.”

Interpretacja ingerencji anioła

²⁷ A gdy mi to mówił, miejsce, na którym stałem, powoli zaczęło drzeć. ²⁸ Wtedy anioł rzekł do mnie: „Przyszędłem ci to pokazać oraz pokazać ci to, co ma nastąpić: jeszcze nadchodzącej nocy. ²⁹ Jeżeli znowu będziesz się modlił i znowu pościsł przez siedem dni, ponownie oznajmię ci sprawy większe od tych, które ponieważ na pewno zosal usłyszany swój głos u Najwyższego. Widział bowiem Mocny posłuchowanie twoje i ci ostrzegł czystość, którą zachowałeś od twej młodości. ³¹ I ze względu na to posłał mnie, aby ci pokazać to wszystko i powiedzieć ci: Ufaj i nie lękaj się; ³² i nie kwap się do myślenia na próżno o poprzednich czasach, abyś zagłębiając się w tym, co minęło, nie zapomniał o czasach ostatecznych.”

Akt III (dialog III) – Mało wybranych, a wielu potępionych (6,35 – 9,25)

Wstęp

³⁴ Potem znowu plakałem i jeszcze pościsłem przez siedem dni, aby dopełnić trzech tygodni, które zostały mi naznaczone. ³⁶ Ośmej nocy, kiedy moje serce ponownie tworzyło się we mnie, zacząłem mówić przed Najwyższym. ³⁷ Duch mój bowiem barczoc się rozpałał, a dusza moja była udręczona.

Pytania Ezdrasza

³⁸ I rzekłem: „O Panie, mówiąc od początku stworzenia, pierwszego dnia powiedziałeś: Niech się stanie niebo i ziemia. I Twoje słowo dokonano tego dnia. ³⁹ Wówczas

unosił się Duch, a wokół zależy ciemności i cisza; nie rozchodzi się jeszcze dźwięk głosu człowieka przed Tobą. ¹ Wtedy powiedziałeś, żeby z Twych skarbów wyszedł blask świata, aby ukazać się i we dzieła. ⁴¹ W drugim dniu stworzyłeś ducha sklepienia niebios i poleciłeś mu rozdzielić wody i uczynić między nimi przedział; część odeszła do góry, część natomiast pozostała na dół. ⁴² A trzeciego dnia rozkazałeś wodom, żeby się zgromadziły w siódmej części ziemi, natomiast sześć części osuszyłeś i zachowałeś, aby służyły przed Tobą uprawiane i zastawane. ⁴³ Zaledwie słowo Twoje wyszło, a natychmiast stawało się dzieło.

⁴⁴ Wyszedł bowiem szybko owoc niezliczonej mnogości, rozkosz różnorodnego smaku, kwiaty koloru nie do naśladowania i niezbadane wonności.

A to się stało trzeciego dnia. ⁴⁵ Natomiast czwartego dnia rozkazałeś, żeby stał się blask słońca, światła księżyca, porządek gwiazd; ⁴⁶ i rozkazałeś im, aby służyły człowiekowi, który miał być w przyszłości ukasztaltowany. ⁴⁷ Piątego dnia powiedziałeś siódmej części, gdzie była zebrana woda, żeby wydała zwierzęta, ptaki i ryby. ⁴⁸ I stało się tak: woda niema i bez duszy wydawała, według Twojego polecenia, istoty żywe, aby ludy mogły głosić Twoją chwałę. ⁴⁹ Wtedy zachowałeś dwie dusze, z których jedną nazwałeś Behemotem, a drugą nazwałeś Lewiatanem. ⁵⁰ Oddzieliłeś je jedną od drugiej; nie mogła ich bowiem objąć część, gdzie zebrana była woda. ⁵¹ I dałeś Behemotowi jedną część, która została osuszona trzeciego dnia, aby w niej zamieszkiwał, gdzie są tyjące góry. ⁵² Lewiatanowi zaś dałeś siódmą część mokrą. I zachowałeś je na pokarm dla tych, których chcesz i kiedy chcesz. ⁵³ Szóstego dnia rozkazałeś ziemi, aby stworzyła przed Tobą bydło i dzikie zwierzęta oraz ptazy. ⁵⁴ Nad nimi ustanowiłeś Adama wodzem wszystkich dzieł, które uczyniłeś, a z niego my wszyscy się wywodzimy – lud, który wybrałeś. ⁵⁵ Te wszystkie sprawy wypowiedziałem przed Tobą, Panie, ponieważ powiedziałeś, że ze względu na nas stworzyłeś świat pierworodny. ⁵⁶ A jeśli chodzi o pozostałe narody zrodzone z Adama, to powiedziałeś, że są one niczym; podobne są do śliny, a ich mnóstwo przyrównałeś do kropli wody u wiadra. ⁵⁷ A teraz, Panie, oto te narody, które za nic były poczytane, panują nad nami i nas pochłaniają. ⁵⁸ My natomiast, lud Twój, który nazwałeś pierworodnym, jednorodnym, gorliwym naśladowcą, najdroższym, zostaliśmy wydani w ich ręce. ⁵⁹ Jeśli świat ze względu na nas został stworzony, dlaczego nie posiadamy dziedzictwa naszego wieku? I jak długo tak będzie?”

Dialog Ezdrasza z Urielem

7. ¹ Gdy skończyłem mówić te słowa, został posłany do mnie anioł, który był wysłany do mnie podczas pierwszych nocy. ² I rzekł do mnie: „Wstań, Ezdraszu, słuchaj słów, które przyszedłem mówić do ciebie”. ³ Odrzekłem: „Mów, mój panie”. On rzekł: „Morze jest położone na przestronnym miejscu, aby było głębokie i niezmiernie. ⁴ A wejście jego jest położone w ciasnym miejscu, aby było podobne do rzeki. ⁵ Jeśli kto usilnie będzie chciał wejść na morze, by je oglądać lub je opanować, jak mosto wkroczyć na otwartę, jeśli nie przejdzie cieśniny? ⁶ Jeszcze inny przykład: miasto jest zbudowane i położone na płaskim miejscu, i jest pełne wszelkich dóbr. ⁷ Ale wejście do niego jest ciasne i położone na urwisku; ⁸ po prawej stronie znajduje się ogień, a po lewej głęboka woda. ⁹ Między ogniem i wodą znajduje się zaś tylko jedna ścieżka, nie szersza niż ślad stopy człowieka. ¹⁰ Gdy owo miasto otrzyma człowiek

ziedzictwo, jak może objąć je w posiadanie, jeśli najpierw nie pokona ni: bezcznego przejścia?"¹⁰ Odrzekłem: "Tak, panie!" On rzekł: "Tak ma się też dział Izraela: je rozporządzenia, zostało osądzone to, co on uczynił."¹¹ Przejścia tego świata y się ciasne, uciążliwe i trudne, nieliczne, niedogodne i pełne niebezpieczeństw wymagające wielkiego mozołu.¹² Natomiast przejścia przyszłego świata są: szerokie, pewnie i wydające owoc nieśmiertelności.¹³ Jeśli więc ci, co żyją, nie przejdą waznie miejsc ciasnych i przemijających, nie będą mogli otrzymać tego, co dla odłożono.¹⁴ Teraz zatem, dlaczego się martwisz, że jesteś skazitelny? I dlaczego się trwożysz, że jesteś śmiertelny? ¹⁵ Dlaczego serce twoje nie zwaza na rzeczy ysze, lecz na rzeczy terazniejsze?"

¹⁶ Odpowiadając rzekłem: "Panujący Panie, Ty postanowiłeś w Twoimi prawic, że awiedliwi te dobra odziedziczą, bezbożni zaś poginą."¹⁸ Sprawiedliwi zatem i roga rzymać niedogodności ciasnego przejścia w nadziei dostępu do szerokieli, ale bożni także znoszą ucisk, a długotrwałych rzeczy nie zobaczą."¹⁹ Anioł rzekł: "Nie eś lepszym sędzią od Boga ani mądrzejszym od Najwyższego."²⁰ Niech pozynie zej wielu z obecnie żyjących, niż miałoby być lekceważone prawo Boże, które talo im przedłożone.²¹ Bog bowiem ściśle nakazał przychodzącym (na świat), gdy ychodzą, co mają czynić, aby żyli, i czego przestrzegać, aby nie byli karani."²² Ale ci dali się przekonać i sprzeciwili się Mu.

²³ Ustanowili sobie myślenie próżności,

²⁴ przedłożyli sobie manowce nieprawości.

Zaprzeczali nawet istnieniu Najwyższego

nie poznali Jego dróg.

²⁵ Wzgardzili Jego Prawem,

odrzućili Jego obietnicę,

nie mieli wiary w Jego ustawy

nie wykonywali Jego dzieł.

²⁶ Z tego względu, Eze draszu, próżne próżnym, a pełne pełnym

²⁷ Oto bowiem nadchodzi czas: Będzie to wtedy, kiedy nadejdą znaki, które robie owiedzialem: Ukaze się oblubienica objawiająca się jako miasto i pokaże się zie , która teraz jest zakryta.²⁸ Każdy, kto będzie wybawiony od zapowiedzianych szczęść, na własne oczy zobaczy moje cuda.²⁹ Objawi się bowiem syn mój Mesjasz mi, którzy są z nim; i ci, którzy przeżyją, będą się radować przez czterysta lat. po tych latach umrze mój syn Mesjasz i wszyscy, którzy mają technicznie człowieka, ad światem zapanuje milczenie przez siedem dni, jak w pierwszych początkach, nikt nie pozostał.³¹ A po siedmiu dniach zostanie wzbudzony świat, który jeszcze czuwa, a obumrze zniszczalny.

³² Ziemia odda tych, którzy w niej śpią,

proch tych, którzy w niej w milczeniu mieszkają;

Wtedy objawi się Najwyższy im dusze.

Wtedy objawi się Najwyższy na tronie sądu:

zniknie miłosierdzie,

oddalą się litość

usunie się szkodliliwość

³³ Zostanie sam sąd;

zostoi się prawda,

utwierdzi się wiara.

³⁴ Dzieło będzie bezpośrednio następowało i ukaze się nagroda.

Czyni sprawiedliwe zostani: wzbudzone, a niesprawiedliwości nie zasa.

³⁵ I ukaze się miejsce męki,

a naprzeciwko niego miejsce odpoczynku;

ukaze się piec Gehenny,

a naprzeciwko niego raj radości.

³⁶ Wówczas Najwyższy powie do wzbudzonych narodów:

Zobaczcie i zrozumcie, kogo się zaparliście

lub komu nie służyście,

lub czym wzgardziście przykazaniem.

³⁷ Zobaczcie tu i naprzeciw,

tu radość i odpoczynek,

a tam ogień i męczarnie.

To zaś powie do nich w dniu sądu.³⁸ Ów dzień będzie taki:

Bez słońca, bez księżycy ani gwiazd,

³⁹ bez chmury, bez piorunów ani błyskawicy,

bez wiatru, bez wody ani powietrza,

bez ciemności, bez wieczoru ani poranka,

⁴⁰ bez lata, bez wiosny ani jesieni,

bez zimy, bez lodu ani zimna,

bez gradu, bez deszczu ani rosy,

⁴¹ bez południa, bez nocy ani brzasku,

bez blasku, bez jasności ani światła,

pozostanie tylko odbłask jasności Najwyższego, dzięki czemu wszyscy zasną wi dzieć, co im zostało przeznaczone.⁴² Ów dzień będzie trwać jak tydzień lat.⁴³ Taki jest mój sąd i takte moje postanowienie, a tobie samemu to pokazałem".

⁴⁴ Odpowiedziałem: "Mówilem Tobie, Panie, i teraz powtarzam: Błogosławieni obecnie żyjący, którzy zachowują Twoje przykazania!⁴⁵ Ale co dla tych, którzy byli przedmiotem mojej próby? Któż bowiem z żyjących nigdy nie zgrzeszy, lub któż z narodzonych nigdy nie przekroczy Twojego przymierza?"⁴⁶ Teraz widzę, że do nicwielu będzie należał świat przyszły dający radość, męki zaś dla wielu.

⁴⁷ Rozrosło się bowiem w nas złe serce,

które oddaliło nas od Twych przykazań

i zaprowadziło do zepsucia.

Ukazalo nam ono drogi smierci,

sprowadziło na ścieżki zatracenia

i oddaliło nas od życia.

I przyszło to nic na nielicznych, lecz prawie na wszystkich, którzy zostali stworzeni".

⁴⁸ Odpowiadając mi, rzekł: "Słuchaj mnie, a pouczę cię i znou cię napomnę.⁴⁹ Ze względu na to Najwyższy nie uczynił jednego świata, lecz dwa.⁵⁰ Ty, ponieważ powie działeś, że nie ma wielu sprawiedliwych, lecz niewielu, mnożą się zaś bezbożni, słuchaj odpowiedzi.⁵¹ Przepuścimy, że masz kilka drogich kamieni. Czy porównałbyś ich wartość z ołowiem i gliną, które znajdują się w dużej ilości?"⁵² Odparłem: "Panie, jak można by to uczynić?"⁵³ On mi odrzekł: "To nie wszystko. Ale

Apokalipsy
Eze drasza
Tęże

27

zapytują ziemię, a powie ci, rozmawiaj z nią, a objaśni ci.

⁵⁵ Powiedz jej: Tworzysz złoto, srebro, miedź, a także żelazo, ołow i glinę. ⁵⁶ Srebra więcej niż złota, miedzi więcej niż srebra, a żelaza więcej niż miedzi, ołowiu więcej niż żelaza, a gliny więcej niż ołowiu. ⁵⁷ Osądz więc ty, które rzeczy są droższe niż srebro, bardziej poszukiwane; czy te, których jest więcej, czy też te, które rzadko się spotykają? ⁵⁸ Odrzekłem: „Panujacy Panie, pośledniejsze jest to, co znajduje się w mudiach, droższym jest to, co rzadkie”. ⁵⁹ Odpowiedział mi: „Rozważ zarem w sobie sprawy! Kto ma to, co z trudem zdobyte, raduje się bardziej niż ten, który ma to, co ospolite”. ⁶⁰ Taki też obiecyany przeze mnie sąd. Będą się cieszyć z nielicznych, którzy są dla zbawieni, gdyż to są ci, którzy teraz umacniają panowanie mojej chwały i przez ówch teraz imię moje jest wzywane. ⁶¹ Ale nie będę się smucił z wielkiej liczby ówch, którzy zginą, albowiem są to ci, którzy nawet teraz są podobni do par, przyzwani do płomieni i dymu; zgorzeli, splonęli w ogniu i wygaśli”.

⁶² Odpowiedziałem tymi słowami: „O ty, ziemio, cożże zrodziła? Jeśli rozum został wrony z prochu, jak i pozostałe stworzenie, ⁶³ lepiej byłoby, żeby sam prych się narodził, aby z niego nie pochodziła zdolność myślenia. ⁶⁴ Ale myślenie rośnie nam, dlatego też się dręczymy, gdy ginie my mając tego świadomość”.

⁶⁵ Niechaj płacze rodzaj ludzki,

a radują się dzikie zwierzęta;

niechaj płaczą wszyscy, którzy się narodzili,

a cieszą się zwierzęta czworonogie i bydło.

⁶⁶ O wiele bowiem lepiej jest im niż nam. Nie oczekują bowiem na sąd, nie znają tuszy, skoro naprawdę mamy cierpieć mękę? ⁶⁷ Wszyscy bowiem którzy się narodzili, ucowali z nieprawością i pełni są grzechów, i obciążeni przestępstwami. ⁶⁸ Może więc byłoby dla nas, gdybyśmy po śmierci nie szli na sąd”.

⁶⁹ Anioł mi odpowiedział: „Kiedy na pewno Najwyższy czynił świat i Adama, i wszystkich, którzy z niego pochodzą, najpierw przygotował sąd i sprawy należące do sądu. A teraz zrozum twoje własne słowa. Powiedziałeś: z nami wyrosta rozum”. ⁷⁰ Zatem którzy przebywają na ziemi, dlatego będą cierpieć męki, i mając rozum, czynili sprawość, i otrzymawszy przykazania, nie zachowywali ich, i przyjąwszy prawo, śpiępowali niewiernie z tym, co otrzymali. ⁷¹ Co oni będą mieli do powiedzenia mi sądzie albo co odpowiedzą w czasach ostatecznych? ⁷² Ite bowiem czasu minęło, kąd Najwyższy przejawia cierpliwość w stosunku do mieszkańców świata, ale nie względu na nich, lecz ze względu na te czasy, które postanowił”.

⁷³ Ja odrzekłem: „Jeśli znalazłem łaskę wobec ciebie, panie, ukaz to słudze twemu, i po śmierci, to znaczy od momentu, gdy każdy oddaje swoją duszę, czy naprawdę dziemy zachowani w spoczynku, dopóki nie nadejdą owe czasy, w których rozczniesz odnawiać stworzenie, albo czy już od teraz będziemy cierpieć męki? ⁷⁴ Odpowiadając mi, rzekł: „I to ci objawia. Ale ty nie mieszaj się z tymi, którzy się sprzenieżyli, ani nie zaliczaj się do tych, którzy będą poddani katuszom”. ⁷⁵ Albowiem: skarb ówch czynków został odłożony u Najwyższego, ale aż do czasów ostatecznych nie dzie ci pokazany.

⁷⁶ Na temat śmierci takie pouczenie: Kiedy nadejdzie czas spełnienia Najwyższego, w człowiek umarł, dusza z ciała odejdzie i wyprawi się znowu do Tego, kto ją dał, aby zede wszystkim adorować chwałę Najwyższego. ⁷⁷ Jeśli by jednak dusze należały do

tych, którzy wzgardzili drogami Najwyższego i nie podążali nimi, do tych, którzy podęptali jego prawo, i do tych, którzy znieprawili bojących się Boga; ⁸⁰ te dusze nie wejdą do miejsca zamieszkania, lecz ustawicznie cierpiąc i smucąc się, będą się błąkały w udrukach na siedmiu drogach. ⁸¹ Pierwsza droga: ponieważ wzgardzili prawem Najwyższego. ⁸² Druga droga: ponieważ już nie mogą nawrócić się do dobra, aby żyli. ⁸³ Trzecia droga: oglądają nagrodę odłożoną dla tych, którzy uwierzyli w przymierza Najwyższego. ⁸⁴ Czwarta droga: będą rozważali karę wyznaczoną dla nich w czasach ostatecznych. ⁸⁵ Piąta droga: zobaczą, że mieszkania innych są strzeżone przez aniołów w wielkim milczeniu. ⁸⁶ Szósta droga: widzą, że z tych cierpień muszą przechodzić do mąk. ⁸⁷ Siódma droga, która jest najgorsza z wszystkich wymienionych, gdy będą marnieć ze zmieszania,

plonąć ze wstydu,

schnąć ze strachu,

widząc chwałę Najwyższego, wobec którego żyli w grzechach i wobec którego zaczęła być w czasach ostatecznych sądzeni.

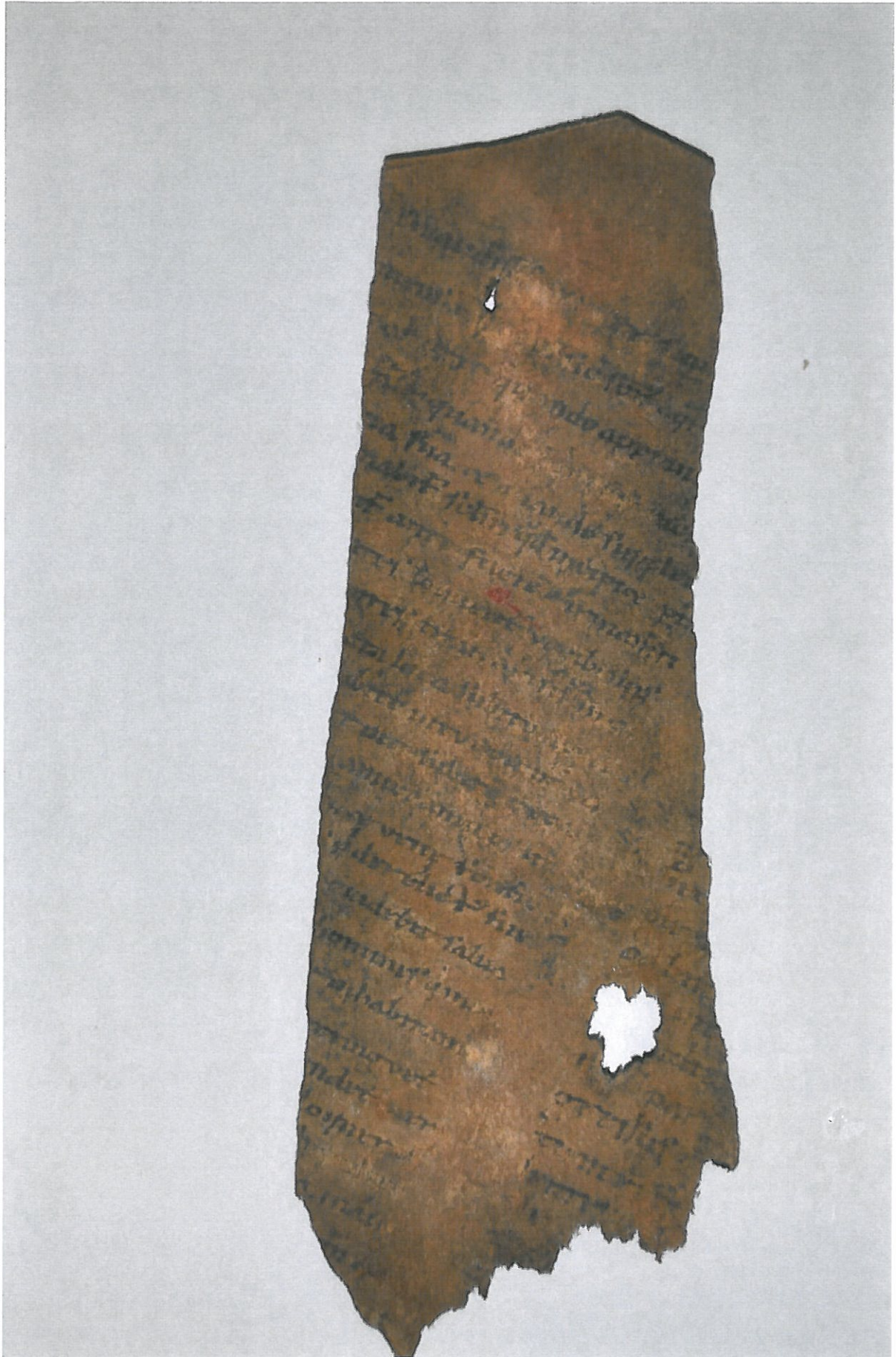
⁸⁸ Natomiast taki jest los tych, którzy zachowali drogi (Najwyższego), kiedy zaczęła odłączać się od zniszczonego naczyńia. ⁸⁹ Przechybiając w tym czasie, służyli pracą Najwyższemu i każdej godziny znosili niebezpieczeństwo, aby doskonale strzec prawa Prawodawcy. ⁹⁰ Z tego względu takie jest o nich pouczenie: ⁹¹ Przede wszystkim widzą wśród objawów wielkiej radości chwałę Tego, który ich przyjmuje i odpoczywają na siedmiu drogach. ⁹² Pierwsza droga: gdy zmagali się wśród wielkiego znoju, aby zwyciężyć uformowane z nimi złe myślenie, które mogło przywieść ich od życia do śmierci. ⁹³ Druga droga: gdy widzą uwikłanie, w które wpłatały się dusze bezbożnych i karę, która jest dla nich przeznaczona. ⁹⁴ Trzecia droga: widzą świadectwo, które im poświadczył ten, który ich ukształtował, ponieważ za życia zachowywali prawo, które zostało im powierzone. ⁹⁵ Czwarta droga: pojmują odpoczynek, którym teraz odpoczywają zgrożdzeni w swoich pomieszczeniach, strzeżeni przez aniołów w wielkim milczeniu, oraz chwałę, która będzie ich udziałem w czasach ostatecznych. ⁹⁶ Piąta droga: radują się, bo uniknęli teraz tego, co zniszcza, i w przyszłości otrzymają dziedzictwo, nadto widzą ciasne przejście i pełn znoju, z którego już zostali uwolnieni oraz przejście szerokie, które zczynają otrzymywać, aby cieszyć się nim w niesmiertelności. ⁹⁷ Szósta droga: kiedy im ukaza, że oblicze ich ma jaśnieć niby słońce i jako odtąd nie zniszczali, zaczęła się upodobać do świata gwiazd. ⁹⁸ Siódma droga, która przewyższa wymienione, gdy te dusze poznają radość ze śmiałości,

zauważając bez zawstydzenia,

szczyć się bez lektu;

zbliżają się bowiem do momentu, kiedy zobaczą oblicze Tego, któremu służyły za życia i od którego będą otrzymywać chwalebą nagrodę. ⁹⁹ Taki jest los dusz sprawiedliwych, co odtąd się im przepowiada; drogi cierpienia, męki, jakie poniosą odtąd ci, którzy lekceważą przykazania, powyżej zostały ukazane”.

¹⁰⁰ Wtedy podjąłem: „Zatem będzie dany czas duszom, gdy zostaną odłączone od ciała, aby widziały to, co mi przedstawiłeś?” ¹⁰¹ Anioł odrzekł: „Będą one miały wolność przez siedem dni, aby przez siedem dni zobaczyły, o czym mówilem. Potem zostaną zgromadzone w swoich mieszkaniach”. ¹⁰² Odpowiadając rzekłem: „Jeśli znalazłem łaskę w twoich oczach, ukaz mi jeszcze, słudze twemu, czy w dniu sądu sprawiedliwi mogą usprawiedliwiać bezbożnych lub wstawiać się za nimi do Najwyższego; ¹⁰³ oj-

Biblia Gdańska (3)

Biblia Gdańska (5)